नमुना प्रश्नपत्रिका

सामाजिक शास्त्रे : भाग-१

इतिहास व राज्यशास्त्र

वेळ : २ तास | इ. १०वी | गुण : ४०

सूचना :- १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ अ) कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा. ०३

१. अठराव्या शतकात औदयोगिक क्रांती प्रथम ______________ मध्ये झाली.
(रशिया, फ्रान्स, इंग्लंड)

२. पोर्तुगीज खलाशी ______________ हा भारताचा शोध घेण्यासाठी जलमार्गाने निघाला.
(कॅप्टन स्पेक, बार्थोलोम्यू डायस, स्टॅन्ले)

३. १९०४-०५ मध्ये झालेल्या युध्दात ______________ ने रशियाचा पराभव केला.
(जपान, जर्मनी, चीन)

(ब) 'अ' स्तंभातील घटकांशी 'ब' स्तंभातील घटकाबरोबर योग्य जोडया लावा. ०३

'अ' स्तंभ	'ब' स्तंभ
१. ट्रीग्वे ली	(अ) भारत
२. पंडित नेहरु	(ब) अमेरिका
३. आयसेन हॉवर	(क) रशिया
	(ड) नॉर्वे

प्र.२ खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) ०४

१. जपानला संन्याशी राष्ट्र का म्हणत असत ?
२. स्वातंत्र्य प्राप्तीसाठी क्रांतीकारकांनी कोणता कार्यक्रम आखला?
३. पहिल्या महायुध्दाचे तत्कालिन कारण कोणते ?

प्र.३ खालील विधानांची कारणे प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) ०४

१. युरोपात नवीन बाजारपेठांचा शोध सुरू झाला.
२. सुरक्षा समिती युनोचे हृदय होय.
३. वसाहतीमध्ये राष्ट्रवादी भावनेचा उदय झाला.

प्र.४ खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ४० ते ५० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) ०६

१. साम्राज्यवादाचे अनिष्ट परिणाम लिहा.

२. कार्लमार्क्सचे विचार थोडक्यात लिहा.

३. जागतिकीकरणाचे फायदे लिहा.

प्र. ५ खालील प्रश्नांची ६० ते ८० शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) ०८

१. संगणकाचे विविध क्षेत्रातील उपयोग लिहा.

२. राष्ट्रसंघाची सामाजिक कार्ये लिहा.

३. दुसऱ्या महायुध्दाचे परिणाम लिहा.

राज्यशास्त्र

प्र. ६ कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा. ०३

१. ______________ देशात अध्यक्षीय लोकशाही आहे.

(इंग्लंड, भारत, फ्रान्स)

२. स्त्री पुरुष तुलना हा ग्रंथ ______________ यांनी लिहिला

(ताराबाई शिंदे, सावित्रीबाई फुले, रमाबाई रानडे)

३. लोकांचा ______________ हा लोकशाही व्यवस्थेचा गाभा असतो

(विश्वास, सहभाग, प्रतिसाद)

प्र. ७ खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) ०३

१. राजकीय पक्षाचे प्रमुख उद्‌दिष्ट कोणते असते ?

२. प्रत्यक्ष लोकशाही म्हणजे काय ?

३. प्रादेशिक विषमता म्हणजे काय ?

४. भारतातील कोणत्याही दोन धर्माची नावे सांगा.

५. विरोधी पक्ष कोणास म्हणतात ?

प्र. ८ खालील विधाने चूक की बरोबर हे सकारण सांगा. (कोणतेही दोन) ०४

१. लोकशाहीत अनेक राजकीय पक्ष असतात.

२. भारतात संसदीय लोकशाही आहे.

३. अमेरिकेत नागरिकांना शस्त्रे बाळगण्यावर बंधने नाहीत.

प्र.९ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५ ते ३० शब्दात लिहा. ०२

१. विविध धर्माचे लोक शांततेने व गुण्यागोविंदाने एकत्र राहावेत म्हणून योजलेले कोणतेही दोन उपाय सांगा.

२. आर्थिक विषमता हे लोकशाहीपुढील एक आव्हान कसे आहे ते सांगा.

***